

Bc. Jan J i n d r a, Působení a vliv Karla Lamače
ve filmovém průmyslu první republiky

Karel Lamač byl v kinematografii, zvláště české, osobností až "renesanční". Herec, režisér, producent, podnikatel - několik pro film podstatných "řemesel", a v žádném nepůsobil Lamač jen epizodně. Neznamená to, že všude představoval špičku, ale^u souhrnu se tu skládala tvůrčí individualita, která vzbuzovala respekt a uznání, samozřejmě i kritiku a závist. V odborné literatuře se o Lamačovi pochopitelně ví a píše, ucelenější a rozsáhlejší monografii získal až v diplomové práci Bc. Jana Jindry.

O Lamačovi se traduje více historek, fám, soudů, které se v literatuře i jinde vděčně opakují; Jindra k nim přistoupil opatrně, kriticky. Vůbec si v heuristice počínal obezřetně, zároveň pilně a odpovědně, pramenné zdroje vyhledával i ve fondech, které by možná jiný autor minul. Pro interpretaci si našel metodický vzor v úvaze Pierra Bourdieuho Teorie jednání. Ani pro českou historiografii nejde však o přístup zcela objevný, nepoužívaný, umí si poradit s biografií ve společenském kontextu, tedy se strukturou společenského prostoru, v němž se subjekt ocitá, pohybuje, působí, je jím ovlivňován.

Lamač se zasloužil o prosazování kinematografie do kulturního a společenského života v Československu po roce 1918 a o podobu a skladbu toho, co můžeme nazývat filmovým průmyslem. Ostatně filmový obor také tak chápal. Měl pro něj i ne zcela obvyklý talent technický, který využil i vynálezecky - což mu pomáhalo k potřebnému finančnímu zajištění. Vytvořil si přátelské vztahy s předními filmovými herci /sám k nim načas patřil/, které dovedl zužitkovat pro filmovou tvorbu. Pro ni znamenal mnoho jako režisér a podnikatel. Inspiroval se také v zahraničí, především v Německu, postupy a potřeby filmového oboru uplatňoval doma.

Vedl společnost, jež natáčela vlastní filmy a některé v jazykových mutacích prodávala do ciziny. Po ozvučení filmu Lamač v zahraničí i natáčel, ostatně německou verzí svého prvního zvukového filmu C.a k.polní maršálek si tu udělal "jméno". Zároveň je pomohl získat i Vlastovi Burianovi. Za vznik a několikaletou existenci /doku/ nezasáhl ničivý požár/ vděčil Lamačovi i ateliér Kavalírka. V příloze uvádí J.Jindra užitečný přehled filmů, které se tu v letech 1926-1929 natočily. Lamač se věnoval i filmové publicistice a nepřekvapuje, že s ní také narážel, ostatně filmová kritika se učila "měřit" a nevedlo ji jen umělecké "vidění", u filmů dlouho problematické, protože zatlačované různými zájmy.

Lamačovi byl vyměřen nedlouhý život, jeho část od závěru 30.let měla dramatické chvíle. Způsobila je nová světová válka, kterou Lamač prožíval na Západě. Vstoupil do československé armády, pracoval pro československou zahraniční vládu. Po válce se do Československa už nevrátil, ač po tom toužil. Působil v západních zemích, zemřel v Německu.

Jan Jindra napsal záslužnou diplomovou práci, která poslouží i studijně. Biografie dovoluje /i žádá/ bohatší stylistické vyjadřování, zatím se ho autor neodvážil. V publikované podobě by však neměl váhat a ozkoušet si tu své schopnosti. Název práce je třeba upřesnit /prvních republik bylo v dějinách mnoho/. V seznamech jsou některé prameny zařazeny do literatury. Diplomovou práci Bc.Jana Jindry plně doporučuji k obhajobě.

Robert Kvaček

Hodnocení: Výborně

Prof.PhDr.Robert Kvaček, CSc.